

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 11

Fylke: Hordaland

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Strandvik

Emne: Ymse attåtfor

Bygdelag: Rønnestrand

Oppskr. av: Kari Haga

Gard: Haga

(adresse): Baldersheim

G.nr. 105 Br.nr. 2 og 3

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):
Har sjølv sett, og høyrte av ymse andre frametter tidi.

SVAR

I Røtter.

Ingen her kjemmer til bruken av nokoslags
røtter til beistefor.

Når ein vart åkrane om våren kunde ein
pittla trønska og svinarot som ein vaska i
bekken og gav beisti det. Men det vart
aldri so mykje av det at ein rekna på det.

II Tang og tare.

A. Tang.

1. Tang og tare var heller ikkje vanlegt
attåtfor. Men var fornæni alfor stor
kunde det heida ein og annan bruke tang.
Det var mest husmenn som ikkje åtte skog
å halda seg til. Det har ikkje vore gjort
siste mennesaldren. Dei skar tångi med ein
kevass sigd, let den ligga litt i ein beisk,
hakka den og slog kokande vatn på den.
Når dei gav kui den dryssa dei ein mjølneve
medpå, om dei hadde.

III. Annet for av planter.

Ein kjemmer ikkje til bruk av noko andre
plantelag.

IV. Hestemök.

Ingen her kjemmer til at hestemök har vore nytta som beistefor i nokor slage form.

V. Sörpefor.

1. Det er vist ingen no lenger som kokar sörpa til kyrne. I eldre tid var det bruket. Dei vekte sörpevatnet i stova. Dei gav beisti den or ei trebytta eller ein ask. Ein ask var ut laggatjeralt litt mindre enn ei bytta. Den var jamvid nede og oppe. Ein av stavane var lengre enn dei andre, og örst i den var ortak til å bera den etter. Når ein sette to askar attmed einannan med handtaki mot kvarandre künde ein bera to askar i kvar hand. Ein brukte mest berre å ha kokande vatn på sörpa.

2. I sörpa hadde dei so ymse slag, hakka potetlau, diumba, lettakorn, og litt mjöl. Når dei fekk varsildi heim, nytta dei ogsö sildesko i sörpa, når det var salta.

3. Kyrne fekk sörpa lünka. Etter kalving sku den vera mjelkeflövja, (so varm som mjölki i juret).

4. Kjemmer ikkje til at andre dyr enn grisen fekk kauneber, og han fekk dei friske.

5. Drank er ikkje å få her.

6. Om dei nytta bünnfalle etter ölbrugging den tid dei bygga sjölv, veit ein ikkje.

7. Å koka lag på potetlau var mykje bruket. Vart si ku ikkje av med greio etter kalvingi koka dei lag på brennemåt og gav henne lag og lau.

VI. Fiskeavfall. Her i bygdi brukar ein fiskeavfall berre til grisen.